

Päeva Sõnum. Nr 77. 18. ? 24. märts 2018

KANNATUSE PÜHAPÄEV

12. nädal: 18. ? 24. märts 2018

Paastuaaja 5. pühapäev

Judica

Nimetus Judica ("mõista mulle õigust") on võetud psalmi antifoni algusest (Ps 43:1). Kannatuse pühapäevaga (1d dominica passionis) algab Suure Nädala lõpuni jätkuv kannatusaeg. Jeesuse kaasaegsed ei mõistnud Tema olemust ega ülesannet, aga kivi, mille ehitajad tunnistasid kõlbmatuks, saab nurgakiviks, millele toetub Kristuse Kirik. Jeesus on uue lepingu vahemees. Ta on surnud, et kokku koguda kõik laiali pillutatud Jumala lapsed.

Meelespeetav kirjakoht: Inimese Poeg ei ole tulnud, et lasta ennast teenida, vaid et ise teenida ja anda oma elu lunaks paljude eest! Mt 20:28

Tuntud sotsiaalkriitik, väljapääsuteede otsija ummikust Erich Fromm on sõnastanud inimese põhilised valikuvõimalused selliselt: Omada või olla. Kas olla tarbija, oma soovide rahuldaja, oma õiguste nõudja, kes on selle peal väljas, et võtta, nõuda, tahta, endale kiskuda ja saada, ükskõik mis hinnaga? Või olla inimene: teha ja luua, midagi endast anda ja jagada?

Jeesus, ristilöödud ja ülestõusnud Issand, seab vastamisi: lasta end teenida või ise teenida. Kiusajale kõrbes, kes pakkus suurust ja võimu, seab Ta vastu Jumala käsu: "On öeldud, et sina pead Issandat, oma Jumalat, kummardama ja ükspäinis teda teenima." Sellepärast on Ta andnud oma hinge ja elu ristil, et meid lunastada meie oma ja maailma himudest. Tema jälgedes näeb apostel Peetrus, kuidas võtta ennast ja oma elu kristlasena: "Teenigu igäiks teist selle andega, mille ta on saanud, kui Jumala mõnesuguse armu majapidajad!"

Me oleme Jumala armu osalised. Kui kainelt mõtleme, peame andma õiguse Iobile, kes ütleb, et me pole omalt poolt midagi siia maailma kaasa toonud: paljalt oleme sündinud ja paljalt me lahkume.

Mis meil on, see on Jumala and.

On öeldud, et sellega, mis Jeesus on siin öelnud teenimisest ja meie tegelikult suurusest Jumala ees, on Ta andnud kristliku koguduse põhikorra. Selle maailma tagapõhjal, kus nõutakse võimu ja katsutakse võtta endale võimalikult rohkem, joonistab Jeesus pildi omadest, kogudusest, mille iseloomulikuks jooneks on teenimine, jagamine, andmine sellest rikkusest, mis Jumal meie kätte ja meile on usaldanud.

Sulle ei ole tähtis oma positsioon ja koht inimestevahelises võimuhierarhias. Sa oled valmis hoolima vennast ja õest enda kõrval. Sa võtad endastmõistetavana, et erilist tänu pole oodata. Sinu suurus ja jõud seisab selles, et oled Jumala vaba laps ja teed, mis Tema ees õige ja oluline.

See on minu lepinguveri, mis valatakse paljude eest pattude andeksandmiseks! (Mt 26:28) Aga seda ta ei öelnud iseenesest, vaid tolle aasta ülempreestrina kuulutas prohvetlikult, et Jeesusel tuleb surra rahva eest. (Jh 11:51) Loobus iseene olust ning võttis orja näo, saades inimeste sarnaseks; ja ta leiti välimuselt inimesena; ta alandas iseennast, saades sõnakuulelikuks surmani, pealegi

ristisurmani. (Fl 2:7,8)

Palvetagem: Kõigeväeline Jumal, Sa andsid oma Poja inimeste kätte, kes Ta tapsid. Andesta meile vastuhakk Sinu seletamatule armastusele ja luba meil osa saada päästest, mille Sina oled maa-ilmale kinkinud. Seda palume Jeesuse Kristuse, Sinu Poja, meie Issanda läbi.

* * *

PROOVITUD, HÜLJATUD JA KALLIS NURGAKIVI

Pühapäev ? 18. märts

Jeesus ütles: "Kas te pole lugenud seda kirjakohta: Kivi, mille ehitajad tunnistasid kõlbma-tuks - seesama on saanud nurgakiviks!" Mk 12:10

Mõte oli võetud 118. psalmist. Juba palmipuudepühäl oli rahvas selle psalmi sõnadega Jeesust austanud ja nüüd võttis Jeesus sealt ka jutustuse nurgakivist. Tõenäoliselt on selle aluseks ajalooline juhtum Saalomoni templi ehitamisest. Peaarhitekt oli teatud kivi määranud nurgakiviks, mille ehi-tusmeistrid jätsid kõrvale. Lõpuks parandati siiski peaarhitekti korraldusel ehitusmeistrite viga ja õi-ge nurgakivi asetati oma kohale.

Jeesus näeb selles kivis ennast ja selle saatuses oma saatust. Ta on proovitud Jumalast, saata-nast ja inimestest. Need, kes Tema on hüljanud, osutavad hüljatuks ka Jumala kohtus. Tema on Jumalast määratud nurgakivi ja Tema jääb oma kohale.

Kivi, mille hooneehitajad ära põlgasid, on saanud nurgakiviks. Issanda käest on see tulnud, see on imeasi meie silmis. (Ps 118:22,23) Seepärast ütleb Issand Jumal nõnda: Vaata, see olen mina, kes paneb Siionis aluskivi, valitud kivi, kalli nurgakivi, kindla aluse: kes usub, see ei tunne rahutust. (Js 28:16)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Kui tead kedagi, kellel on probleeme Jeesuse meelevalda tunnustamisega, palveta täna tema eest.

* * *

ANNA OMA OLUKORD JUMALA KOHTUSSE

Esmaspäev ? 19. märts

Mõista mulle õigust, oh Jumal, ja aja mu asja halastamatu rahva vastu! Ps 43:1

See on suur tund, kui haarame kinni Jumalast kui ainsast lootusest. Psalmi autoril oli maailmas tegemist "halastamata rahvaga", "petise mehega". Kes need ülekohtused olid? Neid tundis Taavet ja ta kaaslased. Tundis Jumal. Uskliku olukord on raske, sest ta ei saa vastu astuda samade abinõudega. Jeesus ei saanud ega saa ka Jumala kogudus kasutada maailmameetodit.

Siis tuleb anda oma olukord Jumala kätte. Jumal näeb läbi meie motiivid ja Tema annab õige otsuse. Kui meie ei ole õiglased, võib otsus tulla vastupidine meie soovidele.

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Kui meenutad häid aegu oma usuteelt, kas see on segatud kibeda nostalgia või rohke tänuga?

Kumb neist annab au Jumalale, rahuldades janu Tema järele?

* * *

SÕBER KES EI PETA

Teisipäev ? 20. märts

Oh teie põikpäisust! Kas peetakse savi võrdseks potissepaga, kas ütleb töö oma tegijale: "Tema ei ole mind teinud!" või ütleb kuju oma voolijale: "Tema ei oska midagi!?" Js 29:16

Jesaja kõneleb argielu tegelikusest. Just nimelt see paljastab, millise meelsusega käisid inimesed jumalateenistusel. Osaduses Jumalaga ei olnud neile mingit tegeliku tähendust. Häda on selles, et Jumala teenimine muutub kergesti religiooseks mänguks, mida inimene mängib nii andunult et ei saa ise arugi et tegu on mänguga. Nii oli juhtunud näiteks Jeesuse aegsete variseridega ja muidugi

mitte ainult nendega. Et tegemist on mänguga, selgub siis kui tegelik elu kõrvutada sellega mida mängitakse kirikus. Seal võib paatosega kiita Jumalat, Tema õiguse ja õigluse eest, argielus aga sepitseda valgust kartvaid plaane. Sellistele inimestele ongi suunatud Jesaja kolmas hädahüüd. Oma kahepalgelisusega olid nad ehtsast suhtest Jumalaga väljalülitanud ja seega jäänud ilma ka päästest.

Häda sellele, kes riidleb oma valmistajaga - kild teiste savikildude seas. Kas ütleb savi oma vormijale: "Mis sa teed?" ja su töö: "Tal ei ole käsi!"? (Js 45:9) Kas mina ei või teiega teha nõnda nagu see potissepp, oh Iisraeli sugu! ütleb Issand. Vaata, otsekui savi potissepa käes, nõnda olete teie minu käes, Iisraeli sugu! (Jr 18:6)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Kuidas oskaksime edasi anda Jesaja sõnumit kaasaja maailmas nii, et see tunnistaks vajadust Jumala järele? Kuidas rakendame seda ise, enda elus?

* * *

KRISTUS KUI JUMALA UUS TEMPEL

Kolmapäev ? 21. märts

Tulge Tema, elava kivi juurde, kes küll inimeste poolt on tunnistatud kõlbmatuks, ent Jumala silmis on valitud ja hinnaline. 1Pt 2:4

Oma kirjas teeb Peetrus meile selgeks, et see suur elav kivi ei ole mitte tema ise, vaid Jeesus Kristus.

Jeesus räägib ka iseendast, kui kivist Matteusi evangeeliumis: "Kas te pole kunagi lugenud Kirjast: "Kivi, mille ehitajad tunnistasid kõlbmatuks - seesama on saanud nurgakiviks. See tuli Issandalt ja on imeasi meie silmis." Seepärast ma ütlen teile: Jumala riik võetakse teie käest ära ja antakse sellele rahvale, kes ta vilja kannab. Ja kes selle kivi peale kukub, kukub end puruks, aga kelle peale iganes see kivi langeb, selle teeb see pihuks ja põrmuks." (Mt 21:42-44; vrd Ps 118:22)

Jeesus Kristus on koguduse nurgakivi. Ta on seda praegugi. Paulus kirjutas korintlastele: "Jah, teist alust ei saa keegi rajada selle kõrvale, mis on juba olemas - see on Jeesus Kristus." (1Kr 3:11) Kui patune inimene tuleb selle kivi juurde ja selle peale langeb, siis ta murdub. Aga selles murdumises saab see kivi tema elu aluseks ja see on inimesele päästeks. Kes aga selle kivi alla jääb, selle teeb see pihuks ja põrmuks.

Tähelepanuväärsel viisil räägitakse ka kivist Taanieli raamatus. "Sa vaatasid, kuni üks kivi käte abita lahti murdus ja lõi kujule vastu jalgu, mis olid rauast ja savist, ja purustas need." (Tn 2:34) See detail Nebukadnetsari unenäost kõneleb sellest, et kivi ehk Jeesus Kristus saab ka selle maailma kohtumõistjaks. Kui inimene lükkab tagasi selle kivi, kui Päästja siis tuleb tal Temaga kohtuda kui kohtumõistjaga Jumala kohtujärje ees. Kus juures, tal puudub selles kohtus kaitsja ja põhjusel, et ta ise lükkas Ta tagasi. See on lootusetu väljavaade.

Ja mina ütlen sulle: Sina oled Peetrus ja sellele kaljule ma ehitan oma koguduse, ja põrgu väravad ei saa sellest võitu. (Mt 16:18)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Ära valmista ise enesele komistamist!

* * *

JUMALA VÄGI PÄÄSTEKES

Neljapäev ? 22. märts

Kisu mind ära, Issand, mu vaenlaste käest; Sinu kaitse alla ma kipun! Ps 143:9

Siin väljendab Taavet oma lootusetud olukorda ja palub abi. Taavet ei arva, et tal oleks niigi piisavalt selge mis on Jumalale meelt mööda. See palve on väga õpetlik ja vajalik ka meiegi jaoks.

Martin Luther ütleb, et "Jumalale kõige meelepärasem ohver on lohutamatu hing, kes ei leia midagi endast. Eriti kui ta hüüab Tema armu järele. Sest Jumal ei kuuleks midagi meelsamini, kui sellist hüüdmist ja Tema helguse järele janunemist."

Seda Jumala omadust on meil väga raske mõista. Me näeme Jumalat liiga sageli, kui nõudjat ja ähvardajat. Aga tegelikult on Ta hoopis elu andja ja kinkija. Tal poleks mingit vajadust isegi luua seda maailma ja inimest. Aga Ta tahtis anda põrmule elu. Ja seda tahab Ta anda meile ikka veel, sest pattu langemise tõttu on iga inimese osaks surm. Jumal aga ei taha, et me selles surma seisundisse jääme. Ta ootab, et me tuleksime Tema juurde et Ta võiks anda meile elu. Aga seda ei tee Ta vägisi, ega meilt küsimata. Ta kutsub meid küll mitmeil moel enda juurde, aga vägisi ei tule Ta kellegi ellu. Ta austab meie otsust ka siis kui ütleme Talle: "Täna! Ei!"

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Alusta tänast kohtumist Jumalaga patukahetsuspalvega, kasutades oma sõnu või mõnd palvet, mida tead. Lõpeta oma kohtumine Jumalaga, tänades Teda oma pääste eest ja andes end taas Tema teenistusse.

* * *

PROBLEEMI LAHENDAMINE ON USKUMISVIISI KÜSIMUS

Reede ? 23. märts

Sina oled mu Jumal, mu tugev kaitse. Mispärast Sa tõukasid mu ära? Miks ma pean ikka kurvalt käima oma vaenlase surve all? Ps 43:2

Vanglaga võrreldavas olukorras olla ei ole meeldiv. Vaenlase jõud tundub liiga suur ja Jumalgi tundub olevat maha jätnud. Aga kõigest hoolimata hüüab palvetaja oma hädas Jumala poole. Ta ei nõustu uskuma, et Jumal talle oma abi keelab. Seda uskumine tähendabgi. Usk ei nõustu uskumast Jumalst muut kui head, kui ka kõik väline tunnistaks vastupidist.

Ma olen küürus ja kõnnin kummargil, ma käin kurvalt kogu päeva. (Ps 38:7)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Risti ees aukartust tundes, janus Kristuse järele, kes alati elas Isa täielikus ligiolus ja kannatas meie eest, anname tänu, et meie janu Jumala järele saab selle tõttu rahuldatud.

* * *

ISSANDA TEENIJA

Laupäev ? 24. märts

Issanda kuulutamise püha

Paastumaarjapäev

Aga kui aeg sai täis, läkitas Jumal oma Poja, kes sündis naisest, sündis Seaduse alla. Gl 4:4Siin salmis on öeldud palju meie usu seisukohalt suuri tõdesid. Esiteks Jeesus läkitati maailma. Ta oli seega olemas juba enne maailma läkitamist. Teiseks ütleb Paulus, et Jeesus sündis naisest. Mitte mehest ja naisest, vaid ainult naisest. Meenutame siin juures, et Piiblis arvestatakse inimeste põlvnemist ju tavaliselt meeste, isade järgi. Mitte naiste järgi. Ja veel on siin juttu aja täis saamisest, mis viitab Jumala suurele päästeplaanile. See plaan on järelikult täpselt koostatud, mis tähendab et Jumal juhib ka ajaloo kulgu.

Sellepärast annab Issand ise teile tunnustähe: ennäe, neitsi jääb lapseootele ja toob poja ilmale ning paneb temale nimeks Immanuel. (Js 7:14) Ja vaata, sa jääd lapseootele ja tood ilmale poja ja paned talle nimeks Jeesus. (Lk 1:31)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: On hämmastav, et saame tulla Jumala kui oma Isa juurde ? ning imeline, et Ta meist, kui oma lastest nii suurt rõõmu tunneb. "Isa, ava palun mu kõrva oma Sõnale ning häälesta mu süda oma armastuses."

Palvetagem: Kõigeväeline Jumal, Sina valisid Neitsi Maarja meie Päästja emaks. Täida meid oma armuga, et meiegi järgiksime meelsasti Sinu tahet. Kingi meie südamesse rõõmu sellest, et Si-nu Poeg Jeesus Kristus on sündinud inimeseks ja päästnud meid surma ja patu meelevallast. Sinule olgu kiitus ja au nüüd ja igavesti. Aamen.

* * *

Kasutatud allikad

- Kiivit, Jaan (1999) Tõde teeb vabaks: [postill. Tallinn: Logos, lk 102-103
- Piibliõppekursus "Piibel kaanest kaaneni": Janu Jumala järele (Ps 42:1-44:27); Kas keegi hoolib minust (Ps 142-143); Sõber, kes ei peta (Js 29-30:19); Kas tahad vanglast vabadasse (Gl 4:1-11); Elavad kivid (1Pt 2:4-8). Pühakirja selgitab Rannamõisa koguduse õpetaja Aare Kimmel. Pereraadio
- Tärk, Osvald (1993) Markuse evangeeliumi seletus. Tallinn : Allika, lk 389, 392
- Tärk, Osvald (2014) Psalmide seletus. Tallinn: Logos, lk 105

Koostas Indrek Lundava

Märts 2018